

แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมห
ทวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
Development Guidelines and Promotes Moral Ethical in Students for
Schools Inlomthuan Group Under the Samut Songkhramprimary Education
Area Office

พนิดา งามเผือก*, สมกุล ถาวรกิจ**

Panida Ngampeuk*, Komkul Tharwonkit**

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of School of General
Education Siam Technology College

Received: April 7, 2022 Revised: February 22, 2024 Accepted: May 8, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหทวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม และ 2) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหทวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพโดยกำหนดประชากรและตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในกลุ่มเครือข่ายลมหทวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ในปีการศึกษา 2563 จาก 7 โรงเรียน จำนวนประชากรจำนวน 147 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 7 คน ครู 103 คนรวมทั้งสิ้น 110 คน โดยผู้วิจัยหาขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูป สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายเพื่อหาสัดส่วนแต่ละโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหทวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนการสอนในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม และ 2) แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหทวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงครามโดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมาคือด้านการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ผลจากการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าสามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยมีการจัดกิจกรรมการสวดมนต์และนั่งสมาธิอย่างสม่ำเสมอ ให้

นักเรียนร่วมพิธีทางศาสนาอย่างต่อเนื่อง จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อกล่อมเกลาจิตใจนักเรียน จัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรม และส่งเสริมให้นักเรียนมีการแข่งขันการตอบปัญหาคุณธรรม เป็นต้น สำหรับโรงเรียนในเครือข่ายลพทวนนี้ควรมีการพัฒนาการเรียนการสอนโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ให้มากขึ้น มีการส่งเสริม ปรับปรุงกิจกรรมให้มากขึ้นเช่นกัน

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม, แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม, โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลพทวน

Abstract

The objectives of this research were 1) To study the guidelines for moral development of students for School in LomThuan Group under the Samut Songkram Primary Education Area Office. 2) To study the moral promotion guidelines of students for School in LomThuan Group under the Samut Songkram Primary Education Area Office.

This research is a quantitative and qualitative research. By determining the population and Samples used in research were school administrators and school teacher in LomThuan Group under the Samut Songkram Primary Education Area Office.in the 2020 academic year from 7 schools population number 147 the sample consisted of 7 school administrators 103 teachers a total of 110 people. The researcher determined the sample size by opening the finished table from Krejcie & Morgan opening table After that the researcher took a simple random sample to determine the proportion of each school. The research instrument was 5 level estimation scale questionnaire with a confidence equal to 0.89 The statistics used in the data analysis were frequency percentage mean and fraction standard deviation.

The results showed that 1) The overall moral and ethical development of students for School in LomThuan Group under the Samut Songkram Primary Education Area Office. As a whole had a high level of performance When considering each aspect it was found that the aspect with the highest mean was the school environment followed by teaching and learning management on morality and ethics And 2) Guidelines for promoting morality and ethics of students for School in LomThuan Group under the Samut Songkram Primary Education Area Office. As a whole were operating at a high level considering each aspect it was found that the aspect with the highest mean was morality and ethics followed by teaching and learning moral and ethical assessment of students The aspect with the lowest average was the aspect of organizing activities to promote morality and ethics The results of this research show that it can be used as a guideline for the development and promotion of morality and ethics among students by regularly organizing prayer and meditation activities have students participate in religious ceremonies continuously organize the atmosphere and environment in the school to calm the minds of students organize the atmosphere and environment in the school to calm

the minds of students. Organize activities for morality and ethics camp and encourage students to have a competition to answer dharma questions, etc. For schools in this Lom Thuan Group, teaching and learning should be developed by incorporating more morals and ethics. Improve the activities even more.

Keywords: moral development guidelines, ethics, moral promotion guidelines, school ethics in LomThuan Group.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2553 ในหมวด 1 มาตรา 6 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขทั้งนี้ต้องยึดแนวทางการจัดการศึกษาในหมวด 4 มาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นและให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม และในมาตรา 24 (4) ได้กำหนดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดกระบวนการสอนผสมผสานความรู้ ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม ตลอดจนปลูกฝังในเรื่อง การทำความดีควบคู่ไปพร้อมกัน ฯลฯ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)

สภาพแวดล้อมของสังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ มีสื่อและเทคโนโลยีที่ไร้พรมแดนซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและพฤติกรรมของบุคคลจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วและรุนแรงเด็กและเยาวชนมีสภาพจิตใจอ่อนแอและภูมิคุ้มกันบกพร่องทางสังคม ขาดวิจรรย์ญาณ ขาดความยับยั้งชั่งใจในการคัดสรรที่จะเลือกรับสิ่งที่ดีและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์มาใช้ เป็นเหตุให้ค่านิยม พฤติกรรม สังคม วิถีชีวิตโลกทัศน์มนุษย์และสภาพความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลง เกิดค่านิยม แนวโน้มเลียนแบบค่านิยมตะวันตกเป็นแบบบริโภคนิยมและวัตถุนิยม ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการอย่างไร้ศีลธรรมและจริยธรรมซึ่งแตกต่างจากค่านิยมตะวันออก (สุทธิวรณ ต้นตริจนาวงศ์, 2550 : 49)

สภาพปัญหาของนักเรียนคุณธรรมจริยธรรม มีปัญหาอาชญากรรมเกิดขึ้นในทุกภาคส่วนของสังคมอย่างไม่มีที่สิ้นสุด มีแนวโน้มจำนวนอาชญากรรมที่ทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ผู้ก่ออาชญากรรมเปลี่ยนไปเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชนจากรายงานสถานะสังคมของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพบว่ามีเด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีความผิดส่วนใหญ่เป็นคดีเกี่ยวกับลักทรัพย์ ยาเสพติดและคดีชีวิตและร่างกายตามลำดับผู้กระทำผิดส่วนใหญ่เป็นเพศชายและคือนักเรียน เด็กและเยาวชนแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่รุนแรงมากขึ้น ปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มของเยาวชน ทุกคนต่างลงความเห็นตรงกันว่าเยาวชนไทยของเราขาดการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม อย่างยั่งยืน คือ อาจจะมีอยู่บ้างแต่ฉาบฉวยไม่เกิดผล ในขณะที่สังคมไทยต้องการเห็นภาพการพัฒนาเยาวชนไทยไปสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพมีความสมบูรณ์ทั้งทางกายและจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สุทัศน์พงษ์ กุลบุตร, 2550 : 13)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยศึกษาจากนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เพื่อให้ทราบแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน เพื่อจะได้เป็น

ข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณลักษณะแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเรื่องแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผู้บริหารสถานศึกษา 7 คน ครู 140 คน จำนวน 7 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 147 คน

2. ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 147 คนจำนวน 7 โรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูป (Krejcie & Morgan) 1970 : 607-610) ได้ตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา 7 คน ครู 103 คน รวมทั้งสิ้น 110 หลังจากนั้นได้ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อหาสัดส่วนแต่ละโรงเรียน

2.1 ตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นครูจำนวน 103 คน

2.2 ตัวอย่างที่ตอบแบบสัมภาษณ์เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ตอนที่ 4 ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

2. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถาม และรับคืนด้วยตนเองจำนวน 110 ชุดคิดเป็น

ร้อยละ 100.00

3. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมแล้วนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทำการ

4. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

1. นำแบบสอบถามที่มีการให้คะแนนปฏิบัติที่สมบูรณ์แล้วมาลงรหัสในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. วิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน โดยใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3. วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐานโดยใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม นำเสนอในรูปแบบ ตารางประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรสงคราม

แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน	ระดับการดำเนินงาน			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1.ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	4.14	0.58	มาก	1
2.ด้านการจัดการเรียนการสอนในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม	4.12	0.60	มาก	2
รวม	4.13	0.59	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยรวม มีการดำเนินงานอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ด้านที่มีการดำเนินงานระดับมากค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.14$) รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนการสอนในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.12$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลุ่มสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ข้อ	แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน	ระดับการดำเนินงาน			
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1.	ด้านการเรียนการสอน	4.24	0.54	มาก	2
2.	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.30	0.51	มาก	1
3.	ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	4.05	0.56	มาก	4
4.	ด้านการประเมินผลคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน	4.11	0.57	มาก	3
รวม		4.17	0.54	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลุ่มลุ่มสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการดำเนินงานระดับมากค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมาคือด้านการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.24$) ด้านการประเมินผลคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ($\bar{X} = 4.11$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.05$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลุ่มลุ่มสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลุ่มลุ่มสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1) การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน 2) การจัดการเรียนการสอนในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลวิจัยของ สมเดช ใจหวัง (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนบ้านไทยอำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ดำเนินการ 3 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมการสอดแทรกในการนำเข้าสู่บทเรียน กิจกรรม หรือเนื้อหา 2) กิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมโดยตรง เช่น การอบรมหน้าเสาธง 3) กิจกรรมการบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน โดยจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมในโรงเรียนหรือร่วมกับชุมชน ผลการศึกษาพบว่า เป้าหมายทุกคนมีความมั่นใจในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ตนเองทำให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ ผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถ

พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านมีวินัย ความรับผิดชอบและซื่อสัตย์ให้แก่ตนเอง แต่ยังมีกลุ่มเป้าหมายส่วนหนึ่งที่ยังขาดความรับผิดชอบ ต้องส่งเสริมด้วยการอบรมหน้าเสาธง เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนมีการอบรมและมีการปลูกฝังนิสัยการมีคุณธรรม จริยธรรมจากผู้ปกครองที่แตกต่างกัน จึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะฝึกฝนคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียนทุก ๆ คน

2. แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายลมหวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมาคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

2.1 ด้านการเรียนการสอนมีการดำเนินงาน ส่งเสริมให้มีการสอนเรื่องคุณธรรมจริยธรรมทั้งในและนอกห้องเรียน ส่งเสริมให้ครูบูรณาการเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปในชีวิตประจำวันของนักเรียน ส่งเสริมการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการเรียนการสอนเรื่องคุณธรรมจริยธรรม เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีความรู้ในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ พระครูสมุทรศีลวิมล ปณฺญาวชิโร (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดเปาโรหิตย์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมระดับประถมศึกษา ภาพรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย และข้อที่มีลักษณะเด่น คือ ด้านการส่งเสริมด้านความมีวินัย นักเรียนเข้าแถวตามระเบียบปฏิบัติตนตามข้อบังคับของโรงเรียน ทุกคนช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนด้วยความเรียบร้อย ด้านการส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความเคารพธงชาติก่อนเข้าเรียนทุกวัน ด้านการส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริต โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต ยอมรับผิดในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไป มีความซื่อสัตย์ต่อพ่อแม่และครูอาจารย์ทั้งต่อหน้าและลับ ด้านการส่งเสริมด้านความกตัญญูกตเวที โรงเรียนมีการส่งเสริมนักเรียนให้ความเคารพ พ่อแม่ ครูอาจารย์ นำชื่อเสียงมาสู่ครอบครัว ด้วยการทำความดี ตอบแทนผู้มีพระคุณด้วยการตั้งใจเรียนและทำหน้าที่ของตนให้ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณครูได้มีการบูรณาการในด้านการจัดกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมสอดแทรกเข้าไปในแต่ละรายวิชา และประสานสัมพันธ์กับทุกๆรายวิชา ทำให้ด้านการเรียน การสอน

2.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ส่งเสริมให้ครูเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่เด็กในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริมให้มีการเลือกวิธีการสอนเรื่องคุณธรรมจริยธรรมอย่างหลากหลายและเหมาะสม ส่งเสริมการให้ขวัญและกำลังใจนักเรียนในการทำ ความดี เช่นการมอบเกียรติบัตรหรือรางวัล เป็นต้น อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ Cranlay, (2013) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตชุมชนเมืองของประเทศไทย การประพฤติปฏิบัติด้านจริยธรรมของนักเรียน ประกอบด้วย มาตรการที่โรงเรียนใช้อบรมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โดยการนำเอาจริยธรรมบูรณาการเข้ากับรายวิชาอื่น และมาตรการเหล่านี้จะเกิดผลอย่างไรโดย กำหนดกรอบความคิดไว้ คือ การสอนจริยธรรมเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร การสอนจริยธรรมโดยใช้กิจกรรมการสอนที่ต่อเนื่องการสอนจริยธรรมโดยกำหนดระเบียบกฎของห้องเรียน การสอนจริยธรรมโดยดำเนินนโยบายและระเบียบของทางราชการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณครูตระหนักถึงความสำคัญในด้านคุณธรรม

จริยธรรมในวิชาชีพครู จึงมีการปฏิบัติที่ดีเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ดีให้กับนักเรียนได้เห็นเป็นแบบอย่าง นั่นเอง

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม คือส่งเสริมการสวดมนต์และนั่งสมาธิอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้นักเรียนร่วมพิธีทางศาสนาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อช่วยกล่อมเกลাজิตใจนักเรียน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรมส่งเสริมให้มีการแข่งขันการตอบปัญหาธรรมะ ซึ่งสอดคล้องกับ มนตรี กำลังดี (2558) ได้ศึกษาการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา อำเภอกะปง สังกัดสำนักงานการศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดพังงา ประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ผลการวิจัยพบว่า ระดับจริยธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาองค์ประกอบ ด้านความมีระเบียบวินัย ความความกตัญญูกตเวที ด้านความเป็นผู้มีวัฒนธรรมและปฏิบัติตาม ขนบธรรมเนียมประเพณี อยู่ในระดับมาก นักเรียนมีสภาพครอบครัวที่แตกต่างกันมีจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยระดับจริยธรรมนักเรียน จากสภาพครอบครัวปกติสูงกว่านักเรียนจากสภาพครอบครัวไม่ปกติ ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ส่วนความต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนมีการส่งเสริมจริยธรรมในด้านต่าง ๆ คือ ครูควรจะสอนให้นักเรียนเชื่อฟังพ่อแม่ ครูอาจารย์ ครูควรกระตุ้นให้นักเรียน มีความขยันในการที่จะทำงานส่งครู โรงเรียนควรจัดให้มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใฝ่รู้ ทั้งนี้เป็นเพราะ ทางโรงเรียนและคุณครูได้มีการนำแผนปฏิบัติการด้านคุณธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2561 มาปรับใช้ให้เข้ากับกิจกรรมด้านส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน จึงทำให้ด้านกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมากนั่นเอง

2.4 ด้านการประเมินผลคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนส่วนร่วมในการประเมินคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน การประเมินผลคุณธรรมจริยธรรมเน้นพฤติกรรมเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมีการประเมินผลทางคุณธรรม จริยธรรมที่หลากหลาย มีการติดตามประเมินผลในการดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับชษกรณ์ บัวคำ (2559) ได้วิจัยเรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันด้านการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านเจตคติโดยภาพรวมมีการพัฒนาอยู่ในระดับมากแต่จริยธรรมทั้งด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านเจตคติ ที่เกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง การสร้างเจตคติที่ดี เน้นการสร้างความรักและเข้าใจในวิธีการปฏิบัติหน้าที่ตามจรรยาบรรณวิชาชีพและการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครูเพื่อให้ครูละอายต่อการทำผิดจรรยาบรรณวิชาชีพครูเกรงกลัวต่อการทำผิดวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาโดยชุดการศึกษากรณีตัวอย่างผลการประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ หน่วยงานองค์กรทางวิชาชีพครู หรือกระทรวงศึกษาธิการ มีการมอบรางวัลที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมวิชาชีพครู อาทิเช่น รางวัลครูดีไม่มีอบายมุข, รางวัลครูดีในดวงใจ, รางวัลครูสุจริต ,รางวัลพระพลหัทสดี เป็นต้น ที่มอบให้กับครูที่มีความประพฤติ ปฏิบัติที่อยู่ใน

กรอบของคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพครูหรืออยู่ในศีลธรรมอันดีของศาสนา ทำให้ครูมีขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและส่งเสริมให้มีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน ครอบครัวและหน่วยงานอื่น ๆ

1.2 ผู้บริหารและครูควรจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตลอดจนวิธีการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

2.2 ควรศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจนักเรียนในด้านคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

เอกสารอ้างอิง

- กัญจน์คหัฐ ปิยะกาญจน์. (2559). **วิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชน**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คชกรณ์ บัวคำ และคณะ. (2559). **แนวทางการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. **วารสารบริหารการศึกษาบัณฑิต**. ฉบับที่ 15.
- คำเลื่อง วุฒิจันทร์. (2559) **คุณธรรมจริยธรรม**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- ชัยพร วงศ์วรรณ. (2560). **การสอนค่านิยมและจริยธรรม**, คณะศึกษาศาสตร์ : สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
- ชูชีพ พุทธประเสริฐ. (2558). **คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร**. เชียงราย : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครูศาสตร์สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2555). **จริยธรรมของเยาวชนไทย**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พระวัชร ส่วโร (กสิวัฒน์. (2559). **การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนวัดรังสิต**. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จังหวัดปทุมธานี.
- พระครูสมุทรศรีธัญญ์ ปญญาวิชโร (ทานุ). (2560). **การส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนวัดเปาโรหิตย์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุทัศน์พงษ์ กุลบุตร. (2550). **การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้นักศึกษา**. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- Bradshaw,G.L. (2007). **What Teacher Think : A Correlation of the Social- Emotional – Moral Perspective of Elementary Teacher**. Dissertayion Abstracts Internationl.

-
- Baker. James Henry. (1977). **A comparison of moral development of ninth and twelfth graders in three school of different types**. Dissertation Abstracts International.
- Cranley, M.E. (2003). **Tessaban School: the Moral Life of a Thai Primary School**. Dissertation Abstracts International.
- Diana. (1987). **An Investigation of the Relationship Between Reported Parent Discipline Behaviors and Personal, Familial, Demographic, Social and Recalled Childhood DisciplineExperiences**. Dissertation Abstracts International.
- Lanier. (1993) . **S.P,Promotion Moral and Conceptual Development in Rural Adolescents**. London Routledge and Kegan Paul.